

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

Warszawa, d. 20. Marca 1920 r.

ODDZIAŁ II.

Ew/4 No. 9390/II

aaW
2948/5

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

w W a r s z a w i e.

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpisy rapor-
tów Pełnomocnika Wojskowego P.P. w Konstantynopolu Nr.85,
z dnia 2/I b.r., ~~Nr.90 z dnia 2/I b.r.~~ Nr.131 z dnia 7/2
b.r. Nr.139 z dnia 9/2 b.r. Nr.144 z dnia 7/2 b.r. Nr.
145 z dnia 7/2 b.r. ~~Nr.147 z dnia 9/2 b.r.~~ Nr.154 z dnia
16/2 b.r. Nr.159 z dnia 16/2 b.r. Nr.160 z dnia 16/2 b.r.
Nr.161 z dnia 16/2 b.r. Nr.162 z dnia 16/2 b.r.

26 załączników:

Generał p.o. Szefa Sztabu:

Haller m.p.

Generał ppor.

Za zgodność:

Kotalski

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 2948/5 dnia 25/III 1920 r.
18 załącz. Wydmal.

AMERICAN
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PEŁNOMOCNIK

Wojłowy
w Konstantynopolu

N 160

16 Lutego

1920 r

N 2

NACZELNE DOWÓDZTWO	
Oddział Informacyjny	
Otrzymało dn.	28/II 1920
Dot.	9376/II
Sąd. -	

EWJ

Naczelnego Dowództwa W. P.

Oddział II, Sekcja Wojsk., -Dypl.

Jak już pisałem w komunikatach poprzednich, cały parlament składa się z Unionistów (oprócz 12).

Unioniści są przyjaciółmi Niemców, a więc oczywiście parlament cały jest germanofilskim.

Wobec aktualnej sytuacji o sympatji dla Niemców głośno nie mówi się, ale o niej wie każdy.

Co zaś do całego społeczeństwa (gdyż Unioniści, to tylko jedna partja polityczna, ale najliczniejsza i zawsze jeszcze najwięcej wpływowa), to jeszcze podczas bytności tu generała Liman von Sandersa i po wzięciu w udziału Turcji w wojnie, zawsze było dużo przeciwników Niemców (nawet wśród wyższych urzędników), ale ze względu na terror ze strony Unionistów, głośno swego zdania wypowiedzieć oni nie mogli.

Oprócz Unionistów - przyjaciół Niemców, była dość znaczna liczba oficerów, którzy ukończyli wykształcenie swoje w Niemczech i powrócili do kraju z ideą germanofilstwa.

Oprócz tej kategorii germanofilów, była znowu dość liczna grupa urzędników, dobrze płaćna przez ambasadę niemiecką i cokolwiek mniejsza grupa dziennikarzy, również dobrze opłacanych przez Niemców (Niemcy na to pieniędzy nie żałowali). O ile pierwsza grupa prowadziła agitację w kołach urzędowych, dziennikarze mieli wpływ odpowiedni na masę społeczeństwa tureckiego. Jeden z tych urzędników Hirmet-bej ex-dyrektor biura prasowego, jest obecnie dyrektorem Hawas-Reuter i redaktorem gazety "Entente", co ma swoje pewne znaczenie.

Bardzo charakterystycznym jest to, że na prezesa parlamentu został obrany Riszad-Hikmet-bey. Już to jedno przemawia bardzo wyraźnie za germanofilstwem całego parlamentu.

DS
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

SKI
TUTE
ARCHIVES
208-11

Jak już zaznaczałem, parlament składa się z Unionistów. Otóż ci stronnicy Mustafy-Kemal-Paszy (jawnego germanofila) wybrali na prezesa największego przyjaciela Niemców.

Kim żesz jest Hiszad-Hikmet-bej? Ex-podsekretarz stanu podczas rządów Unionistów ~~razem z innymi~~ był radcą ambasady tureckiej w Berlinie gdzie ożenił się z Niemką (obecnie u siebie w domu mówi tylko po niemiecku).

Kilka miesięcy temu był w Szwajcarii, gdzie odegrywał znaczną rolę i przęjmował udział we wszystkich zebraniach unionistów w Lozannie i Zurichu, i nawet konferował z Dżewad-beyem, wpływowym ex-ministrem i Dżemal-Paszą, ex-ministrem marynarki, niefortunnym zdobywcą Egiptu.

Czy podtrzymują Unioniści z Konstantynopola łączność z Niemcami?

Wszystcy oficerowie i urzędnicy, którzy ukończyli zakłady naukowe w Niemczech, a większość których zajmuje obecnie wyższe stanowiska w Kons/polu podtrzymują stosunki z kolegami, znajdującymi się w Szwajcarii, a ci ze swojej strony z Berlinem i agentami niemieckimi (system ten przyjęty dla ukrycia przed koalicją). Rząd niemiecki podobno moralnie i materialnie podtrzymuje Unionistów, mając przyszłość na widoku.

Próbował walczyć z Unionistami poseł turecki w Bernie, Halisz-bej ale za to dostał dymisję.

Naogół Unioniści są jeszcze wpływowi bardzo i są przyjaźnie usposobieni dla Niemców. Ale jakżesz w takim razie wierzyć ich sympatjom dla Francuzów, o której twierdzą? Czy się zgadza jedno z drugim?

Honucki

Generał-ppor. i Pełnomocnik
Wojskowy w Konstantynopolu.